

Zondag 23 februari 2025

Lezingen: Matteüs 5: 38 – 48

Romeinen 12: 9 – 20

Verkondiging

Keer je andere wang toe, heb niet alleen je landgenoten maar ook vreemdelingen lief pikken ze je fiets, geef hen ook je auto.”

Wat moet je met de woorden van de Bergrede in een wereld van geweld en opkomend rechts-extremisme?

Want het kan toch niet zo zijn dat je Poetin behalve de Krim, ook Oekraïne moet aanbieden of Trump na Groenland ook Denemarken?

Moeten wie klappen krijgen van ons kabinet ook de andere wang toekeren?

Met de Bergrede valt toch geen politiek te bedrijven?

Is het inderdaad zo dat Jezus ons oproept om je in elkaar te laten slaan, en alles maar over je kant te laten gaan? Of toch niet?

Uitgangspunt van Jezus woorden is: “Behandel anderen zoals jezelf behandeld wilt worden, oog om oog, tand om tand, een aloud principe om te voorkomen dat misdaad leidt tot een geweldsspiraal: Slaat iemand je een tand uit dan heb je niet het recht om de ander helemaal tandeloos te maken. Er zou in onze tijd al heel wat gewonnen zijn als iedereen zich aan deze regel zou houden.

Het zou wraakacties, de wapenwedloop en landjepik behoorlijk indammen.

Maar Jezus gaat nog een stap verder want zegt Hij:

“Als je het principe van de wederkerigheid toepast, dan doe je net als iedereen want hoe vaak zijn onze relaties niet gebaseerd op ‘Wat jij mij doet, doe ik ook jou’.

Misschien is zelfs onze relatie met God daar soms op gebaseerd: Ik ben U trouw, dan mag ik toch ook wat van U verwachten?

Dit denken in wederkerigheid, onderhandelen, zit misschien wel dieper in ons dan we zelf beseffen.

Maar Jezus probeert ons uit de kramp van ‘hoort wat voort wat’ te halen en zegt:

“Heb net alleen je vrienden maar ook je vijanden lief”

Desmond Tutu zei hierop: “Je moet je vijanden liefhebben maar dat wil niet zeggen dat je ze aardig moet vinden”.

Liefhebben wil zeggen dat je de ander, hoe onaardig ook, wat hij je ook aan doet, probeert te blijven zien als mens, een mens om mee in gesprek te gaan.

Dat is een hele opgave maar misschien leidt het tot onvoorziene openingen, oplossingen, échte vrede want het kan ons behoeden voor steeds harder terugslaan of grovere beledigingen.

Over dat laatste gaat het als iemand je op de rechterwang slaat.

Immers, de meeste mensen zijn rechtshandig en dus als iemand, die tegenover je staat, je een klap geeft dan slaat hij je op de linkerwang.

Hij kan je alleen op de rechterwang slaan als hij dat met de rug van zijn hand doet en dat is geen fysiek harde klap maar een mentale, het is een grove belediging.

Jezus zegt: “Sla niet terug met nog grovere beledigingen maar keer de linkerwang toe.

Zal hij jou een lichamelijke dreun durven verkopen of bedenkt hij zich

en realiseert zich hoe hard ene belediging aan kan komen?

En als iemand je dwingt om 1 mijl mee te lopen, loop dan 2 mijl mee.

Het gaat hier om het recht van Romeinse soldaten die burgers mochten dwingen 1 mijl hun bepakking te dragen. Wie meer eiste, moest zich verantwoorden bij zijn commandant. En dus als iemand 2 mijl meeloopt, loopt de soldaat kans op een douw.

Of als een schuldeiser je bovenkleed vordert en je begint ook je ondergoed uit te trekken, dan zet je niet jezelf te kijk maar juist de ander want iemand naakt zien was beschamend. Nee, het is geen onderdanigheid of vernedering van jezelf maar burgerlijke on- en goddelijke gehoorzaamheid, het is de kracht van de kwetsbaarheid, zoals Marianne Edgar Budde, bisschop in Washington, die met zachte stem Trump de woorden van de Bergrede voorhield.

Hij wist er geen goed raad mee.

Nee.... ik weet ook dat de woorden van Jezus nauwelijks effect lijken te hebben op mensen die alle moraliteit en schaamte verloren zijn, die kwetsbaarheid als zwakte zien en dus kan het niet altijd.

Maar als we ons daar bij voorbaat bij neerleggen en meteen naar dezelfde wapens grijpen, hebben we dan niet ons geloof verloren in 'dat het anders kan'?

In een wereld vol geweld en grove woorden zijn mensen nodig die blijven geloven dat het anders kan: rechtvaardiger, barmhartiger, liefdevoller; en die, voor zover het van hen afhangt, vrede houden met alle mensen.

IN een wereld waar rechtsextremisme steeds meer stemmen krijgt zijn gelovigen nodig die hardop durven zeggen dat het kruis van Christus geen haken heeft.

Er zijn mensen nodig die, ondanks alles, blijven geloven dat het goede sterker is dan het kwade het Licht de duisternis overwint.

Amen